

Aktuální trendy v energetice. V Telči se diskutovalo o jádru, vodíku, komunitní energetice i památkové ochraně

6.6.2024 - Jitka Svatošová, Iveta Fryšová | Krajský úřad Kraje Vysočina

Oblast energetiky, udržitelného a efektivního hospodaření s energiemi zůstává i nadále v popředí zájmu mnoha organizací ve veřejné i podnikové sféře a již řadu let velmi rezonuje i v Kraji Vysočina. Souvisí to nejen s dopady nepříznivé geopolitické situace v důsledku válečného konfliktu na Ukrajině, ale také s vyvíjející se legislativou a stupňujícími se požadavky z úrovně EU ve vztahu k přechodu na nízkouhlíkové energetické hospodářství. Současně lze očekávat, že poptávka po energii, zejména té elektrické, v následujících dekádách poroste z důvodu elektrifikace dopravy, vytápění i dalších odvětví lidské činnosti.

„Transformace energetiky, provázená snahou o dosažení nízkouhlíkového energetického hospodářství, proto přináší nové výzvy a příležitosti pro inovace, ať už se jedná o postupné nahrazování tradičních zdrojů energie zdroji moderními, včetně obnovitelných či alternativních, jejich účinnější využívání nebo řešení souvisejících otázek energetické soběstačnosti, bezpečnosti a zajištění odpovídajících kapacit distribučních sítí,“ uvedl hejtman Kraje Vysočina Vítězslav Schrek.

„Problematickou energetiky se Kraj Vysočina v současnosti zabývá také v rámci evropského projektu Smart Akcelérátor, kde se zaměřujeme právě na podporu hledání nových rozvojových příležitostí a inovativních řešení aktuálních problémů,“ dodala náměstkyně hejtmanky pro oblast regionálního rozvoje Hana Hajnová. „Nedílnou součástí našeho úsilí je samozřejmě také sledování nejnovějších trendů v energetice a především propojování relevantních hráčů na poli energetiky v území, pro které jsme dnešní konferenci uspořádali, s cílem iniciovat odbornou diskusi o klíčových tématech současnosti,“ vyzdvihla Hana Hajnová.

Bohatý program přednášek zahrnoval širokou škálu témat od využívání obnovitelných zdrojů energie jako decentrálních zdrojů energie a jejich využití v rámci komunitní energetiky přes další rozvoj velkých, stabilních zdrojů energie a jejich postavení v rámci stávajícího i budoucího energetického mixu až po aspekty památkové ochrany ve vztahu k instalacím obnovitelných zdrojů.

Na konferenci přijali pozvání významní hosté z řady institucí, které hrají v rozvoji energetiky nezastupitelnou roli. Generální ředitel Elektrárny Dukovany II., a.s. Petr Závodský pohovořil o budování nového zdroje Jaderné elektrárny Dukovany, jako stavby, která svým rozsahem nemá v moderní historii České republiky obdoby a bude v následujících letech a dekádách hrát významnou roli při zajištění vyrovnané bilance výroby a spotřeby. Jaderné elektrárny také v současnosti v Evropě produkují více než 50 % bezemisní elektřiny, a aby tomu tak zůstalo i nadále, je budování nových zdrojů nevyhnutelné. Petr Závodský se ve svém příspěvku dotkl také otázek souvisejících s potřebou zajištění kvalifikované pracovní síly pro provoz nového zdroje a související obslužné procesy, což si postupně do roku 2040 vyžádá přes 4 000 nových pracovních míst. Pro srovnání, v současnosti Elektrárna Dukovany II. zaměstnává 168 pracovníků. Již nyní je proto zapotřebí cíleně se zaměřovat na výchovu kvalifikovaných odborníků a ČEZ, a.s. se v rámci svých aktivit dlouhodobě věnuje také podpoře především přírodovědného a technického vzdělávání a popularizaci těchto oborů směrem ke studentům vysokých i středních škol.

Ředitel sekce Rozvoj a technická koncepce páteřních soustav ČEPS, a.s. Zdeněk Hruška se ve svém

příspěvku zaměřil na provoz a posilování kapacit páteřní přenosové soustavy jako základního předpokladu pro zajištění bezpečných, stabilních a plynulých dodávek elektrické energie nejen v rámci České republiky, ale i propojené evropské energetické soustavy. ČEPS, a.s. je připravena aktivně utvářet transformaci, kterou v současnosti česká elektroenergetika prochází a kterou ovlivňuje řada faktorů, jako je rozvoj jaderné energetiky, dekarbonizace, variabilita zdrojů energie a mnohé další. Ve výhledu do roku 2032 proto ČEPS, a.s. počítá s investicemi do rozvoje kapacit přenosové soustavy po celé České republice v objemu více než 80 miliard Kč, průměrně tedy 8 miliard Kč ročně. Na Vysočině například v katastru obcí Rouchovany a Slavětice byla zahájena přestavba rozvodny Slavětice, napojené na Jadernou elektrárnu Dukovany.

Další témata konference byla věnována vodíku a vodíkové mobilitě. Koordinátor vodíkových projektů ÚJV Řež, a.s. Lukáš Polák přiblížil publiku současné vývojové trendy vodíkové mobility v oblastech osobní dopravy či vodíkových autobusů a rozvoj infrastruktury vodíkových plnicích stanic v Evropě a České republice. ÚJV Řež, a.s. se rovněž zabývá různými výzkumnými a demonstračními projekty v energetice, vyvinul například vodíkový prodlužovač dojezdu pro bateriová elektrovozidla nebo přenosný DC zdroj napájení s vodíkovým palivovým článkem a zpracovával technicko-ekonomickou proveditelnost využití regionálních vodíkových vlaků na českých železnicích.

Plány Rakouska v oblasti rozvoje síťové infrastruktury a implementace rakouské vodíkové strategie se zaměřením na vodíkové technologie, vědu a výzkum, pilotní projekty či obchodní modely představil nezávislý konzultant v oblasti obnovitelných zdrojů energií, udržitelné regionální energetické a dopravní politiky Bernhard Schneider. Zbyněk Bouda z Energetické agentury Vysočiny a Roland Matous z rakouské platformy E.GON GmbH sdíleli dosavadní zkušenosti z České republiky a Rakouska s legislativou a modely fungování komunitní energetiky, jejímž smyslem je mimo jiné i snížení závislosti na externích dodávkách energie.

Odborný program konference uzavřel příspěvek Jana Klimeše z Národního památkového ústavu, který se dotkl specifik využívání obnovitelných zdrojů v budovách podléhajících památkové ochraně a nastínil východiska pro dosažení kompromisu mezi moderní energetikou a potřebou zachování historicky cenné architektury a kulturních hodnot.

„Z informací, které dnes v Telči zazněly, je zjevné, že soudobý dynamický vývoj jde ruku v ruce s nutností inovovat a vyhledávat nová, efektivnější řešení v nejrůznějších aspektech energetiky, ať už jde o výrobu, distribuci, využívání či ukládání energií,“ zhodnotila průběh konference Hana Hajnová. „Hojné zastoupení především odborné veřejnosti a firem na dnešní konferenci mne proto velmi těší a pevně věřím, že si naši hosté stejně jako já odnášejí mnoho podnětných informací i inspiraci pro své budoucí rozvojové činnosti v oblasti energetických inovací,“ uzavřela Hana Hajnová.

Konference se zúčastnila odborná veřejnost z České republiky, Rakouska a Německa v počtu několika desítek zástupců veřejné správy, podnikatelského sektoru, výzkumné a vzdělávací sféry. Akce se konala za podpory Evropské unie v rámci projektu Smart Akcelerátor Kraje Vysočina (OP Jan Amos Komenský), jehož cílem je posílení inovační výkonnosti Kraje Vysočina a nastavení nových nástrojů a konkrétních opatření k podpoře rozvoje inovačního potenciálu regionu.

https://www.kr-vysocina.cz/vismo/dokumenty2.asp?id=4126909&id_org=450008